

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.
Uredništvo in upravnništvo: KRŠKO.
Naslov za dopise: »Naprej«, Krško.

Čekovni račun: št. 13.807.
[začasno še tudi 13.321]

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din,
za inozemstvo 35 Din.

Oglasi: prostor 1×87 mm 1 Din
Malilogasi: beseda 50 p, najmanj 5 Din
Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so poštn. proste.

stične stranke Jugoslavije.

Prenapeteži in ohlapneži.

[Tekma pametnih.]

Med kapitalom in proletariatom se bje boj na življenje in smrt. Na Slovenskem sicer velikanska večina ljudstva še nima pojma o tem, vendar pa tudi tukaj vsak čuti velikanski pritisk na lastni koži in vsaj nezavedno se otresa kapitalovega nasilja. Seveda — nezavedno ni mogoče otresti se ga, nasprotno! Muha, ki cepeta in se otresa, da bi se rešila iz pajčevine, se le še bolj zapleta...

Tako je,

Vendar pa zaradi te slovenske nezavednosti boj med kapitalom in proletariatom ne bo prenehal. Mi smo sicer zelo majhen narod, vendar nismo muha, in če se še tako nerodno vrtimo v kapitalovih mrežah, vendar nas kapital ne more tako požreti, kakor pajek muho. Kajti kapital nas potrebuje.

Pa to ni vse, kar nas brani. Brani nas tudi svetovni proletarijat, kajti boj med kapitalom in proletariatom je svetoven in posamezne zmage in porazi vplivajo tudi drugod, ne samo na bojišču. Pašič in drugi balkanski paše in pašiči bi nam še vse drugače drli kožo s telesa, če ne bi bilo mednarodnega položaja. Ta je pa tak, da se o kapitalovi zmagi ne da govoriti, pač pa je razvoj proletariata po svetovni vojni tako nagel, da vsi pametni ljudje vedo, da se proletariatsva zmaga bliža.

Na Slovenskem pametnih ljudi ni posebno veliko. Če računamo po volilnih glasovih, je večina zaverovana v neumnost in čaka na zmago v nebesih, zemljo po prepušča pametnim.

Pametni pa tudi niso vsi enako pametni. Mnogi zlorabljajo svoje znanje za nepošteno goljufanje neumnih, klerikalni voditelji vsi po vrsti spadajo v to vrsto pametnih ljudi. Seveda, mi jih ne štejemo med posebno pametne — kdor je pameten, ne goljufa. Poštenje je potrebno prav tako kakor zrak in luč, zato pravi pametni človek ne more izhajati brez poštenja.

Pa ne samo klerikalni voditelji, tudi drugi „pametni“ ljudje so samo na podoben način pametni. In tudi tisti, ki vidijo svetovni razvoj in spoznavajo, da socializem zmaguje, tudi tisti še mnogokrat verujejo v moč goljufije in se skušajo s pomočjo goljufije vzdržati v sedanosti med prijetno kapitalistično družbo, za bodočnost pa si z lepimi besedami zagotovijo prijateljstvo socializma. Kajti danes je res prijetno biti kapitalist, ko pa zmaga socializem, bo prijetno najbolj tistim, ki se bodo lahko izkazali, da niso „socialisti od danes“. Zato je dandanes toliko „pametnih“ ljudi, ki sede na dveh stolih, za danes na kapitalističnem, za jutri pa na socialističnem.

Taki ljudje pravijo kapitalistom, da so pri socialistih samo zato, da jih goljufajo. Socialistom pa pravijo, da so pri kapitalistih le zato, da jih goljufajo. Kadar pa pridejo v stik s treznim delavstvom, ki se je že mnogokrat opeklo in ne mara za take gade hoditi več v žrjavico po kostanj, ampak zahteva odločnega poštenega, odkritega boja proti kapitalističnim krivicam, takrat začnejo razlagati svojo

učnost, kako da so potrebni kompromisi: „Socializma še ni! Proti kapitalizmu se je treba boriti s kapitalističnim orožjem! — Kdor zahteva poštenja tudi v politiki, ta je sanjač! Stranke ne smejo biti kakor verske sekte, ampak morajo računati s človeškimi zmotami in grehi! V vseh strankah so poštene in nepošteno ljudje, torej so tudi pri socialistih lahko. Čiščenje je neumnost, tako dolgo boste čistili, da vas ne bo nič več ostalo!“

Tako in podobno govorijo vsi tisti, ki sedijo na dveh stolih in ki jim pravimo s tujo besedo kompromisariji. Vsi se delajo strašno pametne, vse vedo in lepo znajo govoriti, zlasti pa radi pripovedujejo, da so se že zelo mnogo naučili, ker so že 30 let zraven.

Toda kaj ima proletarijat od te njih učene pameti? Polom pa nič drugega. Sami so si opomogli, to je res, toda s svojimi kompromisi so razbili organizacije, da se je delavska moč razdrobila in da je reakcija tako močna, da si preprosti delavec v svojem strahu za borni kruhek vpiče kapitalista še dihati ne upa.

Tako je,

Samo tisoč ljudi je danes na Slovenskem, ki si upajo javno povedati, da so socialisti in da nočejo imeti s kapitalistično goljufijo nič skupnega. Seveda tudi teh tisoč ne trdi, da so popolni socialisti in da ni nobene nepoštenosti v njih. O ne! Tudi med njimi so še mnogi, ki ne delajo samo 8 ur na dan in zelo redki so, ki dajejo zaslužek nadurnega dela družbi, ker so ga pravzaprav družbi odrgali iz ust. Takih popolnih ljudi danes res ne more biti, če je za življenjske potrebe določeno kot minimum 2000 Din, delavec je pa srečen če jih zasluži 1000. O potrebah rodbin je boljše, da sploh ne govorimo! Proletarijat živi pasje življenje in s težavo si odtrga 1% zaslužka, da ga vloži v svojo hranilnico na 10% obresti kot privatno lastnino, torej kapitalistično. Pa še ta kapitalistična popolnost je med nami redka, mnogo jih je, ki ne vlagajo ničesar, ki ne razumejo, da je treba od suhega krompirja tudi varčevati, če hočemo ustanoviti socialistično družbo, da je treba od 100 krompirjev dati enega brezpogojno na stran. Da je nujno potrebno na ta način zbrati najprej vstopnino in delež (5250 Din), potem pa čim dalje bolj večati proletarske hranilne vloge, ki naj se porabijo za proletarsko lastno produkcijo telesnih in duševnih potrebščin [čevljarina in časopis je za začetek zelo veliko!]. Torej pač nihče ne sme trditi, da hoče teh tisoč socialistov veljati za popolne — sami se zavedajo, kako daleč je še do pravega socializma.

Toda eno pa teh tisoč socialistov ima in to brani in bo branilo z zobmi in nohtovi do zadnjega diha, pa čeprav jih s še tako močnimi kapitalističnimi verigami povežete. To eno je: njih združitev v skupno organizacijo, v kateri je zapisano, kdo je član, kdo izpolnjuje dolžnosti in kdo ima torej pravico trkati se na prsa da dela za proletarijat in njegovo zmago vsaj s tisto malenkostjo, ki jo predpisuje prostovoljno postavljeni zakon — pravilnik. Zelo malo je, kar tirja ta pravilnik od nas brez-

pogojno, toda to majhno malenkost tirja tako neizprosno, tako brezpogojno in brezobzirno, da ne more na Slovenskem prav nihče hahati se iz izvrševanjem pravilnika ne da bi ga res izvrševal, da ne more prav nihče izmed teh tisoč sedeti na dveh stolih sočasno, in da zlasti ne bo jutri mogel nihče trditi, da je bil že včeraj organiziran, če v resnici ni bil.

To je vse, kar imamo, A to je tako veliko da še sami ne znamo presoditi, kako velikansko vrednost to predstavlja. Mnogi to podcenjujejo zlasti zato, ker živimo sicer res iz rok v usta, ker se nam stroj takoj ustavi, če bi prenehali delati, in ker je treba zlasti za časopis tako neverjetno veliko plačevati. V resnici ni veliko, kdor razume vrednost denarja, ampak zasluži so tako majni, da se nam zdi to veliko. In pri teh zaslužkih je to res veliko, in zelo se morajo napenjati tisti delavci, ki „Naprej“ redno plačujejo. In ker se morajo tako napenjati, so seveda res napeti. Zelo napeti! Ker pa vedo, da bise ta napetost takoj zmanjšala, če bi k tem tisoč pristopilo še par tisoč tistih, ki hočejo tudi veljati za socialiste, so postali v svoji napetosti prenapeti, da jih razni manj napeti ljudje imenujejo prenapeteže. Nič nas ni sram, če nas tako imenujejo! Nasprotno bo pa kmalu sram tiste, ki se ne bodo mogli izkazati, da so z nami vred napenjali svoje moči, da vzdrži delavstvo svoj dnevnik v časih najhujše reakcije in krize, v časih, ko je res težko biti socialist, ko je res težko javno se prištevati k tistim 1000, o katerih vsi „pametni“ govorijo, da so bedaki.

Štiri leta smo kakor muha v pajčevini kapitalizma počasi reševali kosček za kosčkom svojega telesa, počasi smo začeli prosto rabiti svoje noge in prilježli na kraj pajčevine in z nje na zid — zdaj pa že prosto rabimo tudi svoje peruti. Nikdar več ne bo prenehal „Naprej“, ampak mesec za mesecem bo še nadalje oznanjal svetlo, kdo je na slovenskem med tistimi „bedaki“, ki jih ni sram javno se imenovati socialiste, ki niso tako skopi, da bi ne dali potrebne žrtve za izobrazbo sebi in družbi, in ki se zavedajo internacionalnega boja med kapitalom in delom tako, da rajši v svojem delokrogu delajo proti kapitalu z dejanjem, nego pa da bi delali za kapital in bili zato od zelene mize priznani za internacionalce. Mi namreč v svoji bedaški pameti mislimo, da socialist ni tisti, ki pravi dr. Topaloviću: „Gospod, gospod!“ ampak tisti, ki izvršuje voljo socialistične družbe.

Ameriški bankirji odklanjajo takšno posojilo Nemčiji, kakor ga predlaga Davesov načrt. Listi poročajo, da se utegne radi tega glavna konferenca preložiti. Američanje zahtevajo političnih jamstev, dobiti hočejo v reparacijski komisiji še vse drugačen vpliv, nego ga imajo Francozi sedaj.

Iz Macedonije prihajajo nove vesti o spopadih z „razbojniki“, pri čemer sodeluje artilerija, žandarmerija in — ljudstvo. Ljudstvo najbrže v ulogi „razbojnikov“.

UPTON SINCLAIR.

112. nadalj.

France Kremen.

(Po avtoriziranem prevodu Ivana Moleka.)

France je zbral ves svoj pogum in vzdignil glavo — in tam so bile sive postave veliko bližje! Vedel je, da so Nemci, ker ravno taki so bili na aliki. Skakali so proti njemu, streljali v skalo in France je sprožil svoj avtomatik z zaprtimi očmi iz strahu. Pištola je dobro pokala in to ga je ohrabrilo, da je zopet pogledal. Takrat pa ni več zaprl oči, pač pa jih je razširil in razširil... kajti videl je velikega Nemca, ki je drvel naravnost proti njemu z bojovito furijo na obrazu. Dobro se je zavedal France, kaj hoče Nemec — z ostrim bajonetom, ki ga je držal nasajenega na puški. Naenkrat je pozabil na vse svoje pacifistične argumente in — ustrelil. Nemec je padel, to je videl natančno in obšlo ga je morilno veselje.

Počili so strelji iznad Francetovega hrbta. V gozdu je bilo vsekakor dosti skritih Francozov in sovražnik ni imel lahkega prodiranja. Njegov tovariš je odskočil in zopet bežal. France mu je sledil. Kakih sto jardov od skale sta prišla do jame, ka-

tero je izkopala granata. V jami je bilo pol ducata Francozov. France je padel med nje. Bradači so živo čebljali in mu dali nabojev, da je lahko še streljal, ko so se Nemci približali. Krogla mu je odstrigla šop las na sencu in šrapnel, ki se je razstrelil v bližini, mu je skoraj razparal ušesno mrežo, toda on je streljal. Njegovo srce je zdaj bilo na delu; ustaviti mora kaiserja ali pa umreti. S petimi Francozi vred — dva sta bila ranjena — je držal jama eno uro. Stregli so mu s strelivom, nabijali puško in jo postavili tako, da je France lahko streljal z eno roko. In on je streljal — napol gluhi, napol slepi in napol zadavljen z dimom je streljal in streljal...

Sakramenski „boši“ so izvršili drugi napad in močje v jami so spoznali, da je prišel konec. Pridrli so kar celi roji sivih postav in njih krogle so padale kakor toča. France je počakal, da je bil sovražnik bližje, predno je zopet nameril svoj revolver. Čepel je sključen in opazoval kri, ki je curila iz luknjice v prsih Francoza zraven njega, nato se je dvignil in izpraznil avtomatik. Toda Nemcev ni zadržal... Prodirali so bližje in bližje.

France je bil že tako truden, da se ni več brigal, kaj se godi z njim. Klečal je v luknji in gle-

dal napol živ kviško. Naenkrat je zagledal nad seboj velikega Nemca z namerjeno puško v rokah. France je zaprl oči in čakal na udarec — tedaj pa je Nemec telebnil v jama in obležal na njem.

Francetova zadnja misel je bila, da mora biti mrtev. Mirno je ležal in ugibal, če je že na drugem svetu ali ni. Polagoma pa se je zavedel, da ni ne v nebesih ne v peklu, temveč še vedno v jami, polni dima, in Nemec, ki je ležal na njem, se je zviljal in stokal. Izvlekel se je izpod njega in pogledal gor ravno v hipu, ko je drugi Nemec padel v jama in obležal na svojem obrazu.

Izgledalo je, da ima nekdo v ozadju opraviti z Nemci. France je čepel mirno in iskrica upanja v njegovem srcu je rasla. Streljanje se je nadaljevalo. Bitka je trajala kakih deset do 15 minut, ampak Kremen je bil preveč utrujen, da bi bil še pogledal na plano. Čez nekaj trenutkov je slišal nagle stopinje za svojim hrbtom, kakor da nekdo teče. Ozrl se je in v tistem hipu sta dva moža skočila v jama. En sam pogled — in njegovo srce je poskočilo. Američana!

[Dolje prih.]

K strokovnemu kongresu v Sloveniji.

I.

Načini in cilji v razvoju strokovnih organizacij.

Naše organizacije so nastale iz potrebe in ne iz zavednosti delavcev, odtod tudi izhaja, da so šele v razvoju. Dasiravno je bilo število članstva v letih 1919—1920, mnogo večje kakor je danes, vendar ne more nihče trditi, da je bilo v tistem velikanskem številu več zavednosti kakor je v današnjem.

Organizacije torej so imele v prejšnjih letih večjo zunanjo silo in s tem tudi moč napram kapitalizmu. Niso pa imele notranje sile, da bi se obvarovale eventualne krize.

Vprašamo se: v čem tičijo vzroki, da naše organizacije niso napredovale, ampak so nazadovale? — Vzroki nazadovanja so različni: tako predvsem stragnacija v naših industrijah kakor tudi mrtva sezija specialno v stavbinski stroki, ker se skoraj nič ne zida. Ti vzroki pa niso glavni za padanje članstva, ker je razen stavbincev zaposleno še skoraj istotoliko rudarjev, kovinarjev, železničarjev, pekovi itd., kakor jih je bilo leta 1920. Krivda tiči tu v nezavednosti delavstva samega.

Glavne vzroke moramo iskati v vodstvu strokovnih organizacij, v njihovem načinu delovanja. In baš tukaj se je pokazalo dosedaj veliko premalo paznje s strani voditeljev, ki so stali na čelu strok. gibanja v Sloveniji.

Vodstvo strokovnih organizacij okrog Strokovne komisije bi moralo delati na to, da združi delavstvo predvsem doma t. j. v Sloveniji, in nato izvede zedinjenje, kajti kdor ni zedinjen v tovarni, v kraju in na deželi, ni vreden državnega, predvsem pa internacionalnega zedinjenja.

V Sloveniji imamo celo vrsto osrednjih društev, ki še niso zedinjena po svojih profesijah v naši državi, in kakor izgleda, še v doglednem času ne bodo zedinjena. Namesto zedinjenja vidimo razpadanje nekaterih takih društev, tako n. pr. Osred. dr. živilskih delavcev, oblačilnih delavcev, usnarjev i. t. d.

Jaz nikakor nisem proti zedinjenju, ki se je izvršilo v Beogradu z GRSJ, smatram pa, da je bilo to delo le polovično in da nam ni prineslo zaželenega cilja. Prineslo nam je le moralni uspeh s političnega vidika, ne pa materialnega iz vidika naših ciljev.

V čem je glavni vzrok neuspeha? Vzrok neuspeha je iskati baš v načinu strok. organizacij nas Slovencev, Hrvatov in Srbov, da niti ne govorim o tem, da je strog centralizem za delavstvo nezdrav v državi, kjer ni enotnega jezika, ker je treba tisk usmeriti po jezikovnih prilikah. A poleg tega se je treba še najpoprej prilagoditi načinu organizacij tako, da se je mogoče zediniti.

Za zdravo zedinjenje je pa potrebna koncentracija s tem, da se pričnejo združevati mala društva v velika. To se je pokazalo povsod v Angliji, Nemčiji, Češkoslovaški. V Nemčiji je bilo l. 1891 62 osrednjih društev s 300.000 članov, l. 1922 pa 49 osrednjih društev s sedem milijonov članov. Tam se je izvršila najprej združitev politično si nasprotujočih frakcij Lassalleancev in Eisenachergewerkschaften. Nadalje so se spojila osrednja društva Maschinenbauer und Schlosser, Former und Giesser, Gold- und Silberschmiede, ki jih obsega vse en „Metallarbeiterband“. Isto je bilo z zidarji, tesarji in stavbinskimi pomožnimi delavci, ki so se združili v Bauarbeiterband.

Tako so delali Nemci v državi največje industrije in 67 milijonov prebivalstva, da so prihajali iz poklicnih društev v večje zveze.

Še bolj kakor je bilo potrebno in koristno Nemcem, je potrebno to nam Slovincem kot 1 milijonskemu narodu s primerno manjšo industrijo. Če ne maramo gledati Nemce, si oglejmo Hrvate, kateri imajo za svoje prilike en „Opći Rad. Savez“, kateri obsega vse stroke razen železničarjev, tipografov in privatnih nameščencev. Nasprotno imamo mi celo vrsto najrazličnejših društev in povrh še strokovno komisijo, kar podražuje opravo in upravo. Med temi društvi ima skoraj vsako svoj cilj in svoj poseben „Kastengeist“. Strokovna komisija, katera bi morala gledati na to, da ta mala društva spravi v večje delavske zveze, je pa delala le akcije za politično stranko SPJ, ni pa skrbela za pravo združitev delavstva.

Razno.

Pašić je podal tudi pismo ostavko. Kriza ostaja kriza. Vse stranke se ponujajo Jovanoviču za „sodelovanje“. Najbolj seveda naši klerikalci, ki upajo, da pridejo v vlado kot edini predstavniki opozicijskega bloka. Ta njihova požrešnost jih utegne pokopati, ker niso edino oni požrešni. — Ninčič razširja sedaj vesti, da je Radića v Moskvi zadel mrtvoud. Bo samo pobožna želja. Na vsak način pa ne bo imela tistega uspeha, kakor si ga korupcija morda pričakuje. — Vladno gospodarjenje osvetljuje faksimile pismo, ki ga objavljajo beograjske „Novosti“. Iz pisma je razvidno, da je dal prometni minister 50.000 Din za Pribečevićovo glasilo „Reč“. To je seveda en sam znan slučajček.

Vi, železničarji in upokoјenci, vi pa čakajte na svoje predjume in pokojnine!

Smo že tam! Ko je Pašić-Pribečevićeva vlada pred nedavnim odpravila izvozne carine na žito, smo rekli, da je to špekulacija, ki bo svoje sado-ve pokazala precej takrat, ko se prične sezona za izvažanje žitnega pridelka. Nastala bo druginja. da bo jo. Sedaj je prišel tisti trenutek, ko lahko pričnemo pobirati špekulativne sado-ve. Na novosadski žitni borzi je pšenica v začetku prejšnjega tedna notirala 285—290 Din, koncem tedna je poskočila na 325—330 Din, v sredo je poskočila cena na 360 Din — danes mogoče že na 400! Kot vzroke tega „nepričakovanega“ — režimski repili, n. pr. „Slovenski narod“ pišejo namreč „nepričakovanega“ — porastka cen navajajo rumunske in madjarske agente, ki kupujejo te dni naše žito za vsako ceno in ga takoj izvozijo preko meje. Vse polno domačih trdki je pretrepelo ogromne škode, v Novem Sadu se je eden izmed domačih žitnih kupcev celo ustrelil. Oglašajo se glasovi, naj bi vlada zabranila izvoz žita. Vse to poročajo buržujski listi — koliko zavististi je v teh poročilih, pa naj presodi vsak sam, pri tem pa naj drži vedno pred očmi, da najbolj domača trdka Pašić-Pribečević ne bo izvršila nobenega samomora, kar bi bilo za to nesrečno državo morda le en kosček rešitve. Pa kaj, vse druge buržujske trdke, ki silijo poleg te trdke, k vladnemu koritu, ne bile samomora nič manj vredne! Vse so nam pomagale ustvariti takšen položaj, da se bo pšenica plačevala po 400, morda tudi po 800 Din. Najbolj potreben samomora bi pa bil seveda tisti proletarijat, ki čepi pri celi zadevi topoglavo ob strani in si čisti želodec, zato da se mu bodo lahko nove pajčevine v njem napravile!

Na buržujski olimpiadi v Parizu je odnesel v telovadbi rekord Novomeščan Štukelj, Sokol, Novodobne olimpiade hočejo biti posnetek strogriških olimpiad, hočejo biti prepojene z duhom klasične telesne vzgoje, Buržujske olimpiade so v resnici samo lov za rekordom, absolutno brez vsakega duha.

Na Grškem se je sestavila nova, koncentracijska vlada. Pričakovati je okrepljenje reakcije.

Avstrijski kovinarji so otvorili v nedeljo na Dunaju svoj kongres, ki se danes zaključuje. Prisotnih je 150 delegatov.

Polom dunajskih bank se še vedno razširja. Ravnokar je šla v franže „Kaufmannschaftsbank“, pri kateri bo znašal primanjkljaj kakih 20 milijard avstrijskih kron. Med izgubljenimi milijardami jih je tudi 3—4, ki so si jih uradniki izposodili od lastnega inštituta, da bi žnjimi špekulirali!

Trgovinska pogodba med Angleško in Rusijo je izdelana.

Zaglul paša, ki so nanj izvršili atentat nalašč zato, da ne bo odpotoval na londonsko konferenco, je vendarle odpotoval.

Ameriškega konzula v Perziji je fanatična množica umorila, ko je hotel fotografirati „sveti“ vodnjak, pri katerem se je pred kratkim baje zgodil čudež. Torej, „svete“ vodnjake poznamo mi tudi, nekaj približnega imamo v Lurdu. Samo ljudi ne morijo več pri njih iz pobožnega navdušenja. Drugače pa so si vse cerkve po svoji notranji vrednosti enake. Ljudje postajajo v njih samo večji divjaki, nego bi bili brez njih. Da bi v naši ljubi katoliški cerkvi ta notranja vrednost še bolj očitala postala, nam manjka samo to, da dobimo poleg svetih vodnjakov še kakšno sveto kravo.

Kupujte čevlje samo z znamko „Peko“.

Vestnik „Svobode“.

Odbor podružnice „Svobode“ v Celju je na sedmi seji 14. t. m. na temelju § 23. podružničnih pravil črtal iz odbora tajnika s. Radota Rozmana ter imenoval na njegovo mesto začasno s. Zarka Arnska. Istotako je črtal iz odbora arhivarija dramatičnega odseka Karla Hrastnika in načelnika godbenega odseka Karla Lapornika ml., za katere dva pa ni imenoval naslednikov. — Na temelju § 13. podružničnih pravil je črtal iz članskega imenika K. Hrastnika in K. Lapornika ml., ker sta pristopila k meščanskemu tamburaškemu društvu „Danica“ nadalje Franca Lapornika, ki je zaostal že po leta s članarino. — ODBOR.

Diskusije za člane „Svobode“ v Celju se vrše vsako soboto od 7. do 8. zvečer skupno z diskusijami krajevne politične organizacije SSJ v Celju v hotelu pri Kroni, na dvorišču. — ODBOR.

Dopisi.

„Svoboda“ v Guštanju priredi dne 27. julija t. l. ustanovno slavnost DTE z veliko manifestacijo in še večje veselico. Na manifestaciji bo govoril znani „socialist“ g. Franjo Koren iz Celja. Mi bi svetovali vsem Guštanjčanom, kolikor jih je zavednih, naj na shodu vprašajo g. Korena:

1. Koliko časa že obstoja „Svoboda“ v Celju in kdo je pri tej „Svobodi“ najbolj deloval?
2. Koliko časa je bila društvena knjižnica „Svobode“ v Korenovi prodajalni v Celju in kake uspehe knjižnica za tisto dobo lahko pokaže?
3. Zakaj g. Koren rajši v Celju ne nastopa pod okriljem „Svobode“, pa ne le z besedami, ampak tudi z dejanji?

Na prvo vprašanje je odgovor, da obstoja „Svoboda“ v Celju že 6 let kot „Svoboda“ in prej

kot „Freiheit“. Kdo je najbolj deloval v tem društvu, je težko ugotoviti, preprosta resnica pa je, da g. Koren to ni bil, četudi bil lahko kot eksponent za socializem v Celju.

Knjižnica „Svobode“ je bila v Korenovi prodajalni od l. 1922., pa smo sprejeli 24. aprila t. l. v njej samo 545 knjig ter nekaj v zamezanem neredu vodenih poslovnih knjig. Danes pa šteje knjižnica 1250 knjig, dokaz, da je mogoče z knjižnico marsikaj napraviti.

G. Koren je bil zelo hud, ko smo razodeli namero vzeti od njega knjižnico; strašil nas je, da ne bo uspevala. Govoril je jako prepričevalno, ali njegove besede še niso nikdar meso postale, pa naj so še tako ognjevit in prepletene z nairazličnejšimi „pesniškimi izrazi“ (epiteta ornatia). Torej, Guštanjci, če vam je res kaj za kulturni napredek delavstva, ne pustite frazarjem do govorjenja, dokler niso dejanski pokazali, kaj so zmožni ustvariti. Če niso zmožni ničesar pokazati, jih zapodite od sebe, da vam ne bodo kradli časa, ki ga potrebujete za kulturni razvoj proletariata. — Celjski Svobodaši.

[Ur.: Pa še mi eno pripombo: V Celju se je lansko leto ustanovljala DTE. Mnogo so mladi sodrugi za to žrtvovali časa in vsega drugega, da se ta misel uresniči. In propaganda je imela kar najlepši uspeh. V zadnjem trenutku se je vse skupaj razbilo, ker ne samo, da ni g. Koren kot voditelj socialističnega obč. kluba in kot voditelj celjskega socializma sploh odrekel vsako pomoč novorojeni sekciji, temveč je direktno delal proti njej! In to pod pretvezo, da ustanavljajo odsek „Naprejevci“ iz političnih razlogov, kar je pa absolutna laž, ker so delovali pri stvari izključno mladi sodrugi vseh smeri seveda brez vsakega strujarskega nagiba. Res pa je, da so se „Naprejevski“ sodrugi kakor vedno najbolj resno zavzeli za resno stvar. Tako je umrla institucija, ki je obetala postati vsem podobnim za vzor. Še ena malenkost: V času, ko Koren še ni nastopal proti stranki, torej takrat, ko se ni mogel izgovarjati na „Naprejevce“, je zabranil svoji služkinji, ki bi rada pristopila k telovadni enoti, vsako sodelovanje pri njej, češ da mu mora delati! Torej niti ene, dveh ur okrepčila ni dovolil ta izkoriščevalec svojemu delojemalcu! Saj so bile takšne „malenkosti“, ki so nam g. socialističnega dobrotnika Korena polagoma pokazali v pravi luči. In ta gospod je še tako predrzen, da hodi drugam „navduševati“ proletarijat za proletarsko telovadbo! Seveda v Celju ne sme, ker tam ga že preveč poznajo. Ampak koliko časa bo še treba, da bo ves proletarijat spoznal take kapitalistične volkove v socialistično-ovčji koži?]

Kako ulogo igrajo svinje v delavskem gibanju. (Iz Celja). Svoječasno je mestni občinski svet sklenil, da prebivalci mesta ne smejo rediti svinj poleg svojih stanovanj v mestu. Ta sklep se pa ni upošteval in zato je županstvo poslalo prebivalstvu, ki redi svinje v mestu, ukaz, naj rejo svinj opuste. Najbolj so bili prizadeti delavci na Kapucinski ulici. Vemo pa čisto določno, da mestni oskrbnik g. Marn takega ukaza ni dobil. Ta ukrep od županstva je sforciral zdravstveni odsek, v katerem predseduje g. Koren. Na ta ukaz se je neki delavec lotil na cesti s. Leskoška, naj mu on preskrbi dovoljenje, da bo smel rediti svinje še naprej. — S. Leskošek pa je povedal, da on ni v zdravstvenem odseku, naj se obrne na g. Korena. — Tisti delavec je postal sedaj vnet Korenov pristaš in agitira, da se Leskošek nič ne briga za želje delavcev. — G. Koren seveda se tega agitatorja veseli, namesto da bi bil toliko politično pošten in odkrit, da bi delavca poučil, da se Leskošek ne more mešati v stvari, ki ne pripadajo v njegov delokrog. G. Koren ve, da se da z demagogijo bolje vleči neumne ljudi za nos. — Občinski svet je sedaj sklenil na predlog zdravstvenega odseka, da se svinjki dovoljujejo prebivalcem le še do novega leta, potem pa se bodo morali brezpogojno odpraviti. Ob novem letu pa naj prebivalci poizvedo, če bo te sklep veljal tudi za gospoda oskrbnika Marna, ki je član Korenove SPJ. Če ne, naj se pa potem še enkrat pritožijo g. Korenu; ki bo g. Marna najbrž za enkrat prezrl s prepovedjo reje svinj v mestu. Nam se zdi pa najprimernejše tole: Mestna občina naj prevzame vse svinje, ki so last posameznikov, v skupno last, naj seveda modern svinjak, naj tam svinje redi, da bodo imeli vsi prebivalci potem dobro in poceni meso na razpolago. — Proč s privatno lastnino! — [Nekatere izmed privatnih svinj se baje že zdaj redijo iz občinskega polja in gospodarstva, za to bi bilo že davno treba, da bi prešle v občinsko last! Op. ur.]

Čitajte naš tisk!

Kar vi potrebujete, to je Elzafluid. To je pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine. Poizkusna pošiljka Din 27.— Lekarna Evg. V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž št. 252. Hrvatska.

Lastnik: „Sloga“, r. z. z o. p.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

24. VII. Tiskarna bratov Rumpret v Krškem. 1100